

Města jako destinace cestovního ruchu

Destinace

Je geografický prostor, který host volí jako cíl účasti na CR.

Destinace zahrnuje komplex služeb pro potřeby CR. Obecně je chápána jako směřování, cíl cesty, místo navštívené účastníkem CR.

Termín je využíván v různém pojetí, nejen v CR.

Destinace CR podle WTO

„ jako místo s vhodnými atraktivitami ve spojitosti se zařízeními a službami CR, které si účastník CR nebo skupina zvolila pro návštěvu“.

(místo ale i produkt)

Významné je, jak zvolený geografický prostor (region) přináší celkový užitek (prospěch) také návštěvníkovi.

Destinace CR

- Výkladový slovník CR - destinací CR rozumí v užším smyslu **cílovou oblast v daném regionu, pro kterou je typická významná nabídka atraktivit a infrastruktury CR**
- Výkladový slovník CR - destinací CR rozumí v širším smyslu **země, regiony, lidská sídla a další oblasti, které jsou typické velkou koncentrací atraktivit CR, rozvinutými službami a další infrastrukturou CR, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků**
- Pro mezinárodní návštěvníky je, podle uvedeného slovníku, **destinací buď celá navštívená země, nebo její některý region, případně město.**
- Destinaci je často možné ztotožnit s určitou administrativně vymezenou územní jednotkou (obcí, krajem), účelově zaměřenou územní jednotkou (sdružení obcí), chráněným územím (NP, CHKO) nebo kulturně historicky vymezenou územní jednotkou.

Významné komponenty pro destinaci cestovního ruchu podle D. Buhalise tzv. 6A

attractions (přitažlivost) - primární nabídka CR, která množstvím, kvalitou a atraktivitou vyvolává návštěvnost (přírodní, kulturně – historický potenciál)

accessibility a ancillary services (přístupnost služeb) - všeobecná infrastruktura, která umožňuje přístup do destinace, pohyb za atraktivitami destinace, patří sem také služby využívané především místními obyvateli (telekomunikační, bankovní, zdravotnické, poštovní apod.)

Amenities (komfort) - suprastruktura a infrastruktura CR, které umožňují pobyt v destinaci a využití jejich atraktivit (ubytovací, hostinská, sportovně – rekreační, kulturně – společenská a jiná zařízení)

available packages (turistické produkty - připravené produktové balíčky a **activities** (aktivity) - rozmanité aktivity

-zda-li je sídlo městem, se posuzuje podle několika faktorů:

- Administrativní funkce
  - Velikost a význam
  - Městský způsob života
  - Právní definice
-
- Celkový počet obyvatel trvale bydlících na zastavěném území obce alespoň 3000 – zákon o obcích v ČR

DEFINITION OF "URBAN"

ASIA

Tajikistan: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Thailand: Municipal areas.

Turkey: Population of the localities within the municipality limits of administrative centres of provinces and districts.

Turkmenistan: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Uzbekistan: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Viet Nam: Cities, towns and districts with 2 000 or more inhabitants.

Yemen: Not available.

EUROPE

Albania: Towns and other industrial centres of more than 400 inhabitants.

Austria: Communes of more than 5 000 inhabitants.

Belarus: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Bulgaria: Towns, that is, localities legally established as urban.

Croatia: Not available.

Czech Republic: Localities with 2 000 or more inhabitants.

Estonia: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Finland: Urban communes. 1970: Localities.

France: Communes containing an agglomeration of more than 2 000 inhabitants living in contiguous houses or with no more than 200 metres between houses, also communes of which the major portion of the population is part of a multicomunal agglomeration of this nature.

Greece: Population of municipalities and communes in which the largest population centre has 10 000 or more inhabitants. Including also the population of the 18 urban agglomerations, as these were defined at the census of 1991, namely: Greater Athens, Thessaloniki, Patra, Iraklio, Volos, Chania, Ioannina, Chalkida, Agrinio, Kalamata, Katerini, Kerkyra, Salamino, Chios, Egio, Rethymno, Ermoupolis, and Sparta.

Hungary: Budapest and all legally designated towns.

Iceland: Localities of 200 or more inhabitants.

Ireland: Cities and towns including suburbs of 1 500 or more inhabitants.

DEFINITION OF "URBAN"

EUROPE

Latvia: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Lithuania: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Netherlands: Urban: Municipalities with a population of 2 000 and more inhabitants.

Semi-urban: Municipalities with a population of less than 2 000 but with not more than 20 per cent of their economically active male population engaged in agriculture, and specific residential municipalities of commuters.

Norway: Localities of 200 or more inhabitants.

Poland: Towns and settlements of urban type, e.g. workers' settlements, fishermen's settlements, health resorts.

Portugal: Agglomeration of 10 000 or more inhabitants.

Republic of Moldova: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Romania: Cities, municipalities and other towns.

Russian Federation: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

San Marino: Not available.

Slovakia: 138 cities with 5 000 inhabitants or more.

Slovenia: Not available.

Spain: Localities of 200 or more inhabitants.

Sweden: Not available.

Switzerland: Communes of 10 000 or more inhabitants, including suburbs.

The former Yugoslav Rep. of Macedonia: Not available.

Ukraine: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.

Yugoslavia: Not available.

OCEANIA

American Samoa: Places of 2 500 or more inhabitants and urbanized areas.

Guam: Places of 2 500 or more inhabitants and urbanized areas.

New Caledonia: Nouméa and communes of Païta, Dumbéa and Mont-Dore.

New Zealand: All cities, plus boroughs, town districts, townships and country towns with a population of 1 000 or more.

Vanuatu: Luganville centre and Vila urban.

DEFINITION OF "URBAN"

AFRICA

- Benin: Not available.
Botswana: Agglomeration of 5 000 or more inhabitants where 75 per cent of the economic activity is of the non-agricultural type.
Burkina Faso: Not available.
Burundi: Commune of Bujumbura.
Cape Verde: Not available.
Comoros: Administrative centres of prefectures and localities of 5 000 or more inhabitants.
Côte d'Ivoire: Not available.
Egypt: Governorates of Cairo, Alexandria, Port Said, Ismailia, Suez, frontier governorates and capitals of other governorates as well as district capitals (Markaz).
Equatorial Guinea: District centres and localities with 300 dwellings and or 1 500 inhabitants or more.
Ethiopia: Localities of 2 000 or more inhabitants.
Gabon: Not available.
Liberia: Localities of 2 000 or more inhabitants.
Malawi: All townships and town planning areas and all district centres.
Mauritius: Towns with proclaimed legal limits.
Morocco: Not available.
Namibia: Not available.
Niger: Not available.
Nigeria: Not available.
Rwanda: Not available.
Senegal: Agglomerations of 10 000 or more inhabitants.
South Africa: Places with some form of local authority.
Sudan: Localities of administrative and/or commercial importance or with population of 5 000 or more inhabitants.
Swaziland: Localities proclaimed as urban.
Tunisia: Population living in communes.
Uganda: Not available.
United Republic of Tanzania: 16 gazetted townships.
Zambia: Localities of 5 000 or more inhabitants, the majority of whom all depend on non-agricultural activities.

AMERICA, NORTH

- Bahamas: Not available.
Belize: Not available.
Canada: Places of 1 000 or more inhabitants, having a population density of 400 or more per square kilometre.
Costa Rica: Administrative centres of cantons.
Cuba: Population living in a nucleus of 2 000 or more inhabitants.
Dominican Republic: Administrative centres of municipios and municipal districts, some of which include suburban zones of rural character.
El Salvador: Administrative centres of municipios.
Greenland: Localities of 200 or more inhabitants.
Guatemala: Municipio of Guatemala Department and officially recognized centres of other departments and municipalities.
Haiti: Administrative centres of communes.
Honduras: Localities of 2 000 or more inhabitants, having essentially urban characteristics.
Jamaica: Not available.
Mexico: Localities of 2 500 or more inhabitants.
Nicaragua: Administrative centres of municipios and localities of 1 000 or more inhabitants with streets and electric light.
Panama: Localities of 1 500 or more inhabitants having essentially urban characteristics. Beginning 1970, localities of 1 500 or more inhabitants with such urban characteristics as streets, water supply systems, sewerage systems and electric light.
Puerto Rico: Places of 2 500 or more inhabitants and densely settled urban fringes of urbanized areas.
United States: Places of 2 500 or more inhabitants and urbanized areas.

DEFINITION OF "URBAN"

AMERICA, SOUTH

- Argentina: Populated centres with 2 000 or more inhabitants.
Bolivia: Localities of 2 000 or more inhabitants.
Brazil: Urban and suburban zones of administrative centres of municipios and districts.
Chile: Populated centres which have definite urban characteristics such as certain public and municipal services.
Colombia: Not available.
Ecuador: Capitals of provinces and cantons.
Falkland Islands (Malvinas): Town of Stanley.
Paraguay: Cities, towns and administrative centres of departments and districts.
Peru: Populated centres with 100 or more dwellings.
Suriname: Paramaribo town.
Uruguay: Cities.
Venezuela: Centres with a population of 1 000 or more inhabitants.

ASIA

- Armenia: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.
Azerbaijan: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.
Bahrain: Communes or villages of 2 500 or more inhabitants.
Brunei Darussalam: Not available.
Cambodia: Towns.
China: Not available.
Cyprus: Municipal areas, suburban areas and some villages.
Georgia: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.
India: Towns (places with municipal corporation, municipal area committee, town committee, notified area committee or cantonment board); also, all places having 5 000 or more inhabitants, a density of not less than 1 000 persons per square mile or 390 per square kilometre, pronounced urban characteristics and at least three fourths of the adult male population employed in pursuits other than agriculture.
Indonesia: Places with urban characteristics.
Iran (Islamic Republic of): All Shahrestan centres, regardless of size, and all places having municipal centres.
Israel: All settlements of more than 2 000 inhabitants, except those where at least one third of households, participating in the civilian labour force, earn their living from agriculture.
Japan: City (shi) having 50 000 or more inhabitants with 60 per cent or more of the houses located in the main built-up areas and 60 per cent or more of the population (including their dependants) engaged in manufacturing, trade or other urban type of business. Alternatively, a shi having urban facilities and conditions as defined by the prefectural order is considered as urban.
Kazakhstan: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.
Korea, Dem. People's Rep. of: Not available.
Korea, Republic of: Population living in cities irrespective of size of population.
Kyrgyzstan: Cities and urban-type localities, officially designated as such, usually according to the criteria of number of inhabitants and predominance of agricultural, or number of non-agricultural workers and their families.
Malaysia: Gazetted areas with population of 10 000 more.
Maldives: Malé, the capital.
Mongolia: Capital and district centres.
Nepal: Not available.
Pakistan: Places with municipal corporation, town committee or cantonment.
Philippines: Not available.
Syrian Arab Republic: Cities, Mahafaza centres and Mantika centres, and communities with 20 000 or more inhabitants.

Nabídka destinace CR

pro rozvoj CR v destinaci je důležitá **kvalitní nabídka**, která je schopna přilákat návštěvníky a následně uspokojit jejich potřeby a požadavky

nabídku CR je možné rozdělit na **primární a sekundární**

Primární nabídka respektive přírodní a kulturně-historický potenciál **i sekundární nabídka** představovaná infrastrukturou cestovního ruchu tvoří kompletní soubor nabídky cestovního ruchu na daném území.

- ❑ **Produktem destinace** rozumíme vše, co region nabízí svým obyvatelům, návštěvníkům, podnikatelům a potencionálním investorům a co slouží k uspokojování jejich individuálních i kolektivních potřeb.
- ❑ **Turisté určují produkt** jak podle podniku, který poskytuje službu, tak podle navštívené destinace.
- ❑ **Na formování a intenzitu cestovního ruchu má vliv několik faktorů.** Mezi ně patří **geografická poloha destinace**, kterou turisté navštěvují. Významným faktorem je také charakteristika místa, **rozvinutost infrastruktury**. Tyto faktory je možné pojmenovat jako materiálnětechnické. **Demografickými podmínkami** rozvoje jsou věk, zdravotní stav obyvatelstva nebo hustota obyvatelstva. Důležitá je **politická situace v zemi**, rozvoj cestovního ruchu závisí také na možnostech obyvatelstva z hlediska jejich **příjmů** a v neposlední řadě na **marketingu** a celkové **propagaci** turistických destinací.
- ❑ Určitou nevýhodou cestovního ruchu je, že je citlivý na **negativní politické a přírodní vlivy**. V oblastech, které jsou zasaženy válkou, postižených častými povodněmi se cestovní ruch rozvíjí je velmi pomalu a těžce.

Pojem suprastruktura cestovního ruchu

- ❑ **Suprastruktura cestovního ruchu** - výkladový slovník cestovního ruchu definuje suprastrukturu jako specializovanou infrastrukturu, tj. část infrastruktury využívanou pro určitý sektor podnikání.
- ❑ V případě cestovního ruchu ji tvoří informační centra, atraktivity, pěší trasy, naučné trasy, cyklotrasy a cyklostezky, sjezdovky, ubytovací a stravovací kapacity apod.).
- ❑ Tedy taková infrastruktura, která je primárně určena pro využití turisty či návštěvníky a/nebo je jimi převážně využívána.
- ❑ **Ubytovací kapacity** tvoří lůžka v **hromadných ubytovacích zařízeních** (HUZ) a lůžka v objektech **individuální rekreace** (OIR).
- ❑ Mezi **objekty individuální rekreace** se řadí **nejčastěji chaty, zahradní domky, nevyužitá byty, chalupy** apod., které jsou ve vlastnictví účastníka CR nebo jeho přátel či příbuzných.
- ❑ HUZ jsou často pojena se **stravovacími službami** v plném nebo omezeném rozsahu a případně i s poskytováním dalších služeb. Dělí se na celoroční nebo sezónní, hotelového typu a ostatní.

ruchu

- ❑ ve slovníku cizích slov je infrastruktura definována jak soubor odvětví zajišťujících ekonomické a sociální systémové funkce.
- ❑ V případě cestovního ruchu se jedná o **doplňkovou infrastrukturu cestovního ruchu**, tj. **dopravní infrastrukturu** (silnice, železnice, letiště apod.), **technickou infrastrukturu** (datové a informační služby apod.) a **občanskou vybavenost** (sportovní zařízení, kulturní zařízení, obchod a služby, zdravotnická zařízení apod.) a **organizace v CR**, zejména cestovní kanceláře a turistická informační centra.
- ❑ Tedy takovou infrastrukturu, která není primárně určená pro turisty a návštěvníky a/nebo jimi převážně užívaná, ale za určitých podmínek či v určitých fázích jejich pobytu v daném území jimi může být využívána.

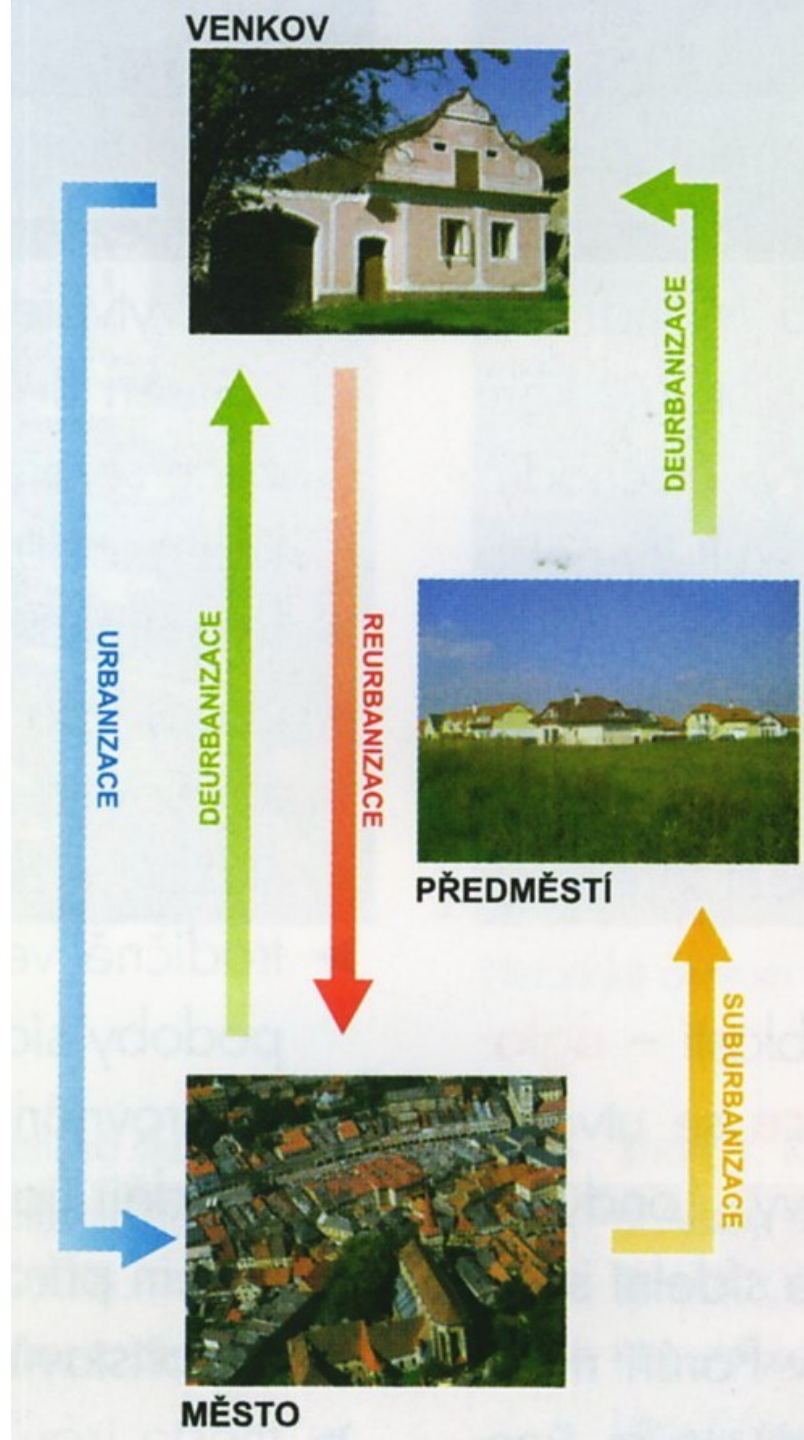
Městské osídlení

- Sídelní útvar s velkou hustotou a kompaktností zástavby, velká hustota zalidnění, specifická skladba obyvatel, funkce přesahují rámec města
- Starověk a ranný středověk – obchod, řemesla, obrana
- Průmysl. revoluce – těžba surovin, dopravní poloha
- Industrializace – plošné rozšiřování – vznik aglomerací (Anglie, Německo)

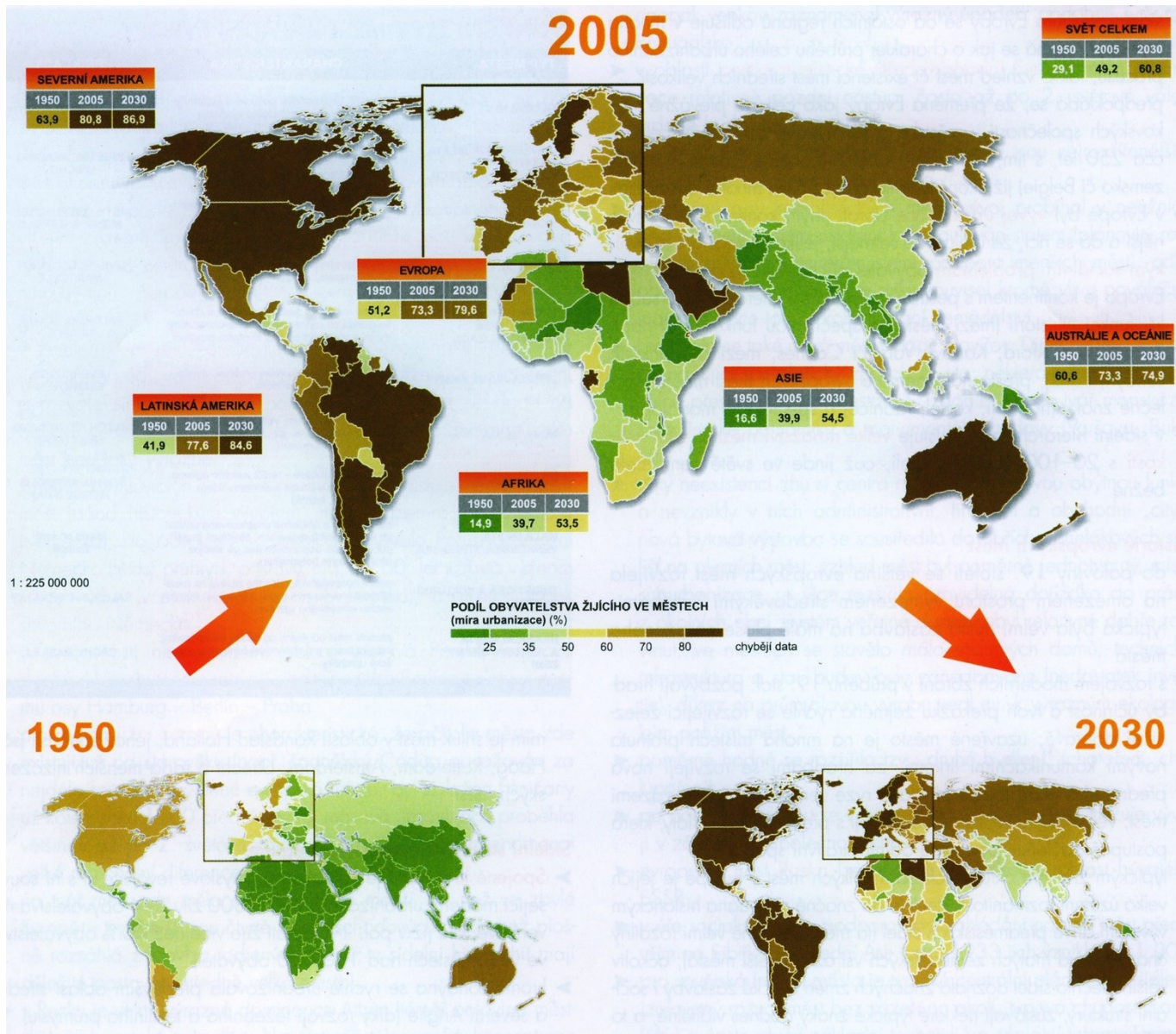
URBANIZACE

- Jeden z hlavních globálních jevů 20. stol.
- Přejechod od agrární společnosti ke společnosti industriální
- Koncentrace obyvatelstva do měst – zvyšování podílu městského obyvatelstva
- Stupeň urbanizace – podíl měst. obyv. na celkové populaci

Fáze urbanizačního procesu

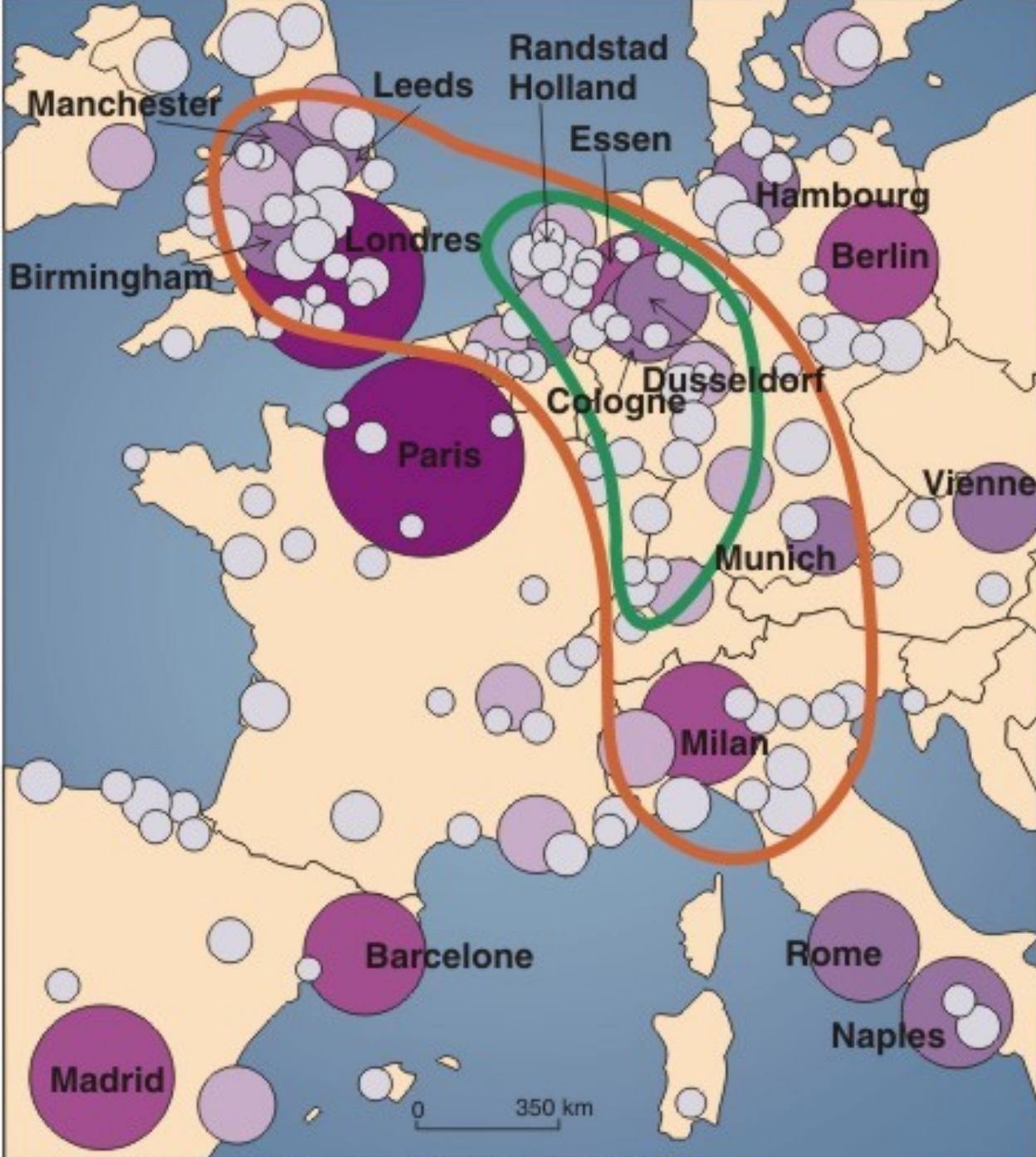
Vývoj urbanizace světa

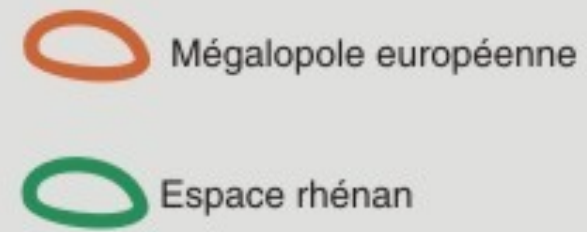
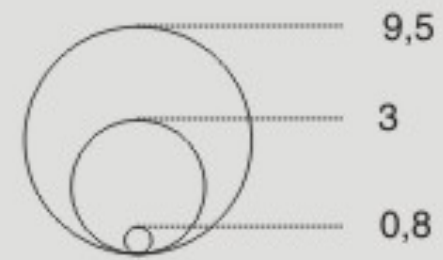

Urbanizované regiony

- Aglomerace (městský region) – hlavní jádro a okolní města a příměstská sídla
- Konurbace (metropolitní region) – souměstí – blízko ležící, podobně velká, admin. samostatná města, společná infrastruktura (jedno sídlo může mít dominantnější postavení – Katowice, Düsseldorf)

**Population
(en millions d'habitants)**

Source : d'après *Les villes européennes*, DATAR/DF, 2003

© La documentation Française

L'arc rhénan au cœur de la mégalopole européenne

Source : Documentation photographique n° 8044

- Globální město

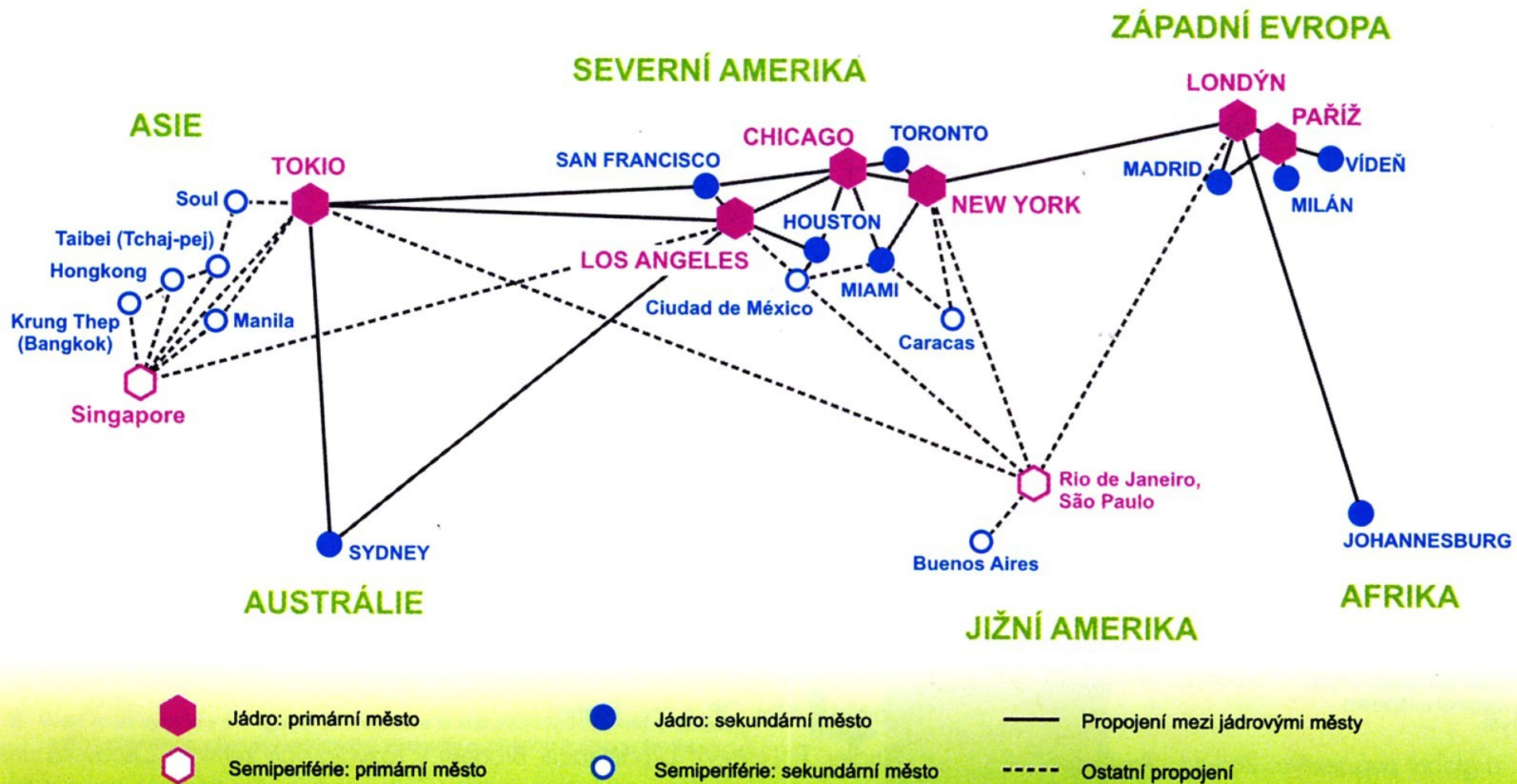
- přímý účinek na globální záležitosti, nadnárodní význam, vliv na mezinárodní události a světové dění

- centra obchodu, bankovníctví, financí, inovací a trhu

Megaměsto – počet obyvatel

Globální město - vliv

SÍŤ GLOBÁLNÍCH MĚST

Zdroj dat: Taylor, P. J. (2004): World City Network. A Global Urban Analysis. Taylor & Francis Group, London, New York.

Evropa

- Skandinávie – silné sociální státy, urbanizace později, koncentrace na pobřeží – přístavy, města menší, zelená
- Francie – hustá síť středních sídel, dominance Paříže, snaha o podporu periferií, přesto hlavní rozvoj kolem Seiny a Paříže, ztroskotala idea sociálního bydlení – ghetta
- Benelux – málo místa, osidlování polderů, obnova center měst, suburbanizace a decentralizace

- Střední Evropa – vyrovnaná síť měst, do 60. let dominance Porúří, od 60. let rozvoj jihu včetně Rakouska a Švýcarska, zaostává sever Německa, stálý význam Porúří, roste význam osy Hamburg-Berlín-Praha
- Jižní Evropa – velmi stará města, urbanizace většinou až po 2.svět. válce, spíše středně velká města, slabá suburbanizace, dominance Atén (ekologické problémy), Madridu a Barcelony, úpadek venkova

- Postkomunistická středovýchodní Evropa
  - pozdní urbanizace při nástupu socialismu, mimo prům. oblasti převaha vesnic a menších měst, řízeno státem, industrializace, kolektivizace zemědělství, nová města (Havířov), chybí typická „city“, bydlí se i v centrech, paneláková sídliště, ekologické problémy, rozvoj druhého bydlení

FUNKČNÍ TYPY MĚST ZÁPADNÍ EVROPY

TYP MĚSTA	CHARAKTERISTIKA	PŘÍKLADY
GLOBÁLNÍ	finanční, ekonomická, politická a kulturní centra světového globálního významu	LONDÝN, PAŘÍŽ
„VZRŮSTAJÍCÍ“ MĚSTA ORIENTO VANÁ NA SLUŽBY A HI-TECH	soustředění moderních průmyslových odvětví, národní centra vědy a výzkumu, výrobní služby mezinárodního významu	BRISTOL, READING, MNICHOV
UPADAJÍCÍ PRŮMYSLOVÁ MĚSTA	tradiční (na jedno odvětví zaměřená) průmyslová výroba, zastaralá infrastruktura, strukturální nezaměstnanost	MĚTY, OBERHAUSEN, MONS, SHEFFIELD
PŘÍSTAVY	upadající výroba a oprava lodí, enviromentální zátěže	LIVERPOOL, JANOV, MARSEILLE
MĚSTA VZRŮSTAJÍCÍ BEZ MODERNÍ INDUSTRIALIZACE	značně rozšířena „šedá“ ekonomika a chudoba nejnižších vrstev populace, nekontrolovaný rozvoj a zhoršující se stav životního prostředí	PALERMO, SOLUŇ, NEAPOL
„MĚSTA JEDNÉ FIRMY“	ekonomika města je velkou měrou závislá na jediné firmě/společnosti	LEVERKUSEN, EINDHOVEN
NOVÁ MĚSTA	nová města v zázemí velkých aglomerací, která „pohlcejí“ přebytky obyvatelstva rozsáhlých aglomerací	MILTON KEYNES (GB), EVRY (FRA)
MONOFUNKČNÍ SATELITY	nové městské části v rámci velkých aglomerací, jež slouží pouze k jednomu účelu (technopole, letiště)	SOPHIA-ANTIPOLIS, ROISSY (FRA)
MALÁ MĚSTA, VENKOVSKÁ STŘEDISKA	malá města a částečně urbanizované oblasti ve venkovských regionech, obyčejně podél pobřeží nebo dopravních tras se slabým ekonomickým potenciálem	všude po celé Evropě
TURISTICKÁ A KULTURNÍ CENTRA	místní hospodářská základna závislá na mezinárodním cestovním ruchu a konání kulturních akcí evropského významu	SALCBURK, BENÁTKY
HRANIČNÍ MĚSTA A „VSTUPNÍ BRÁNY“ ZEMÍ	zázemí měst odděleno od centra státní hranicí; vstupní brány pro ekonomické migranty a politické uprchlíky	CÁCHY, BASILEJ

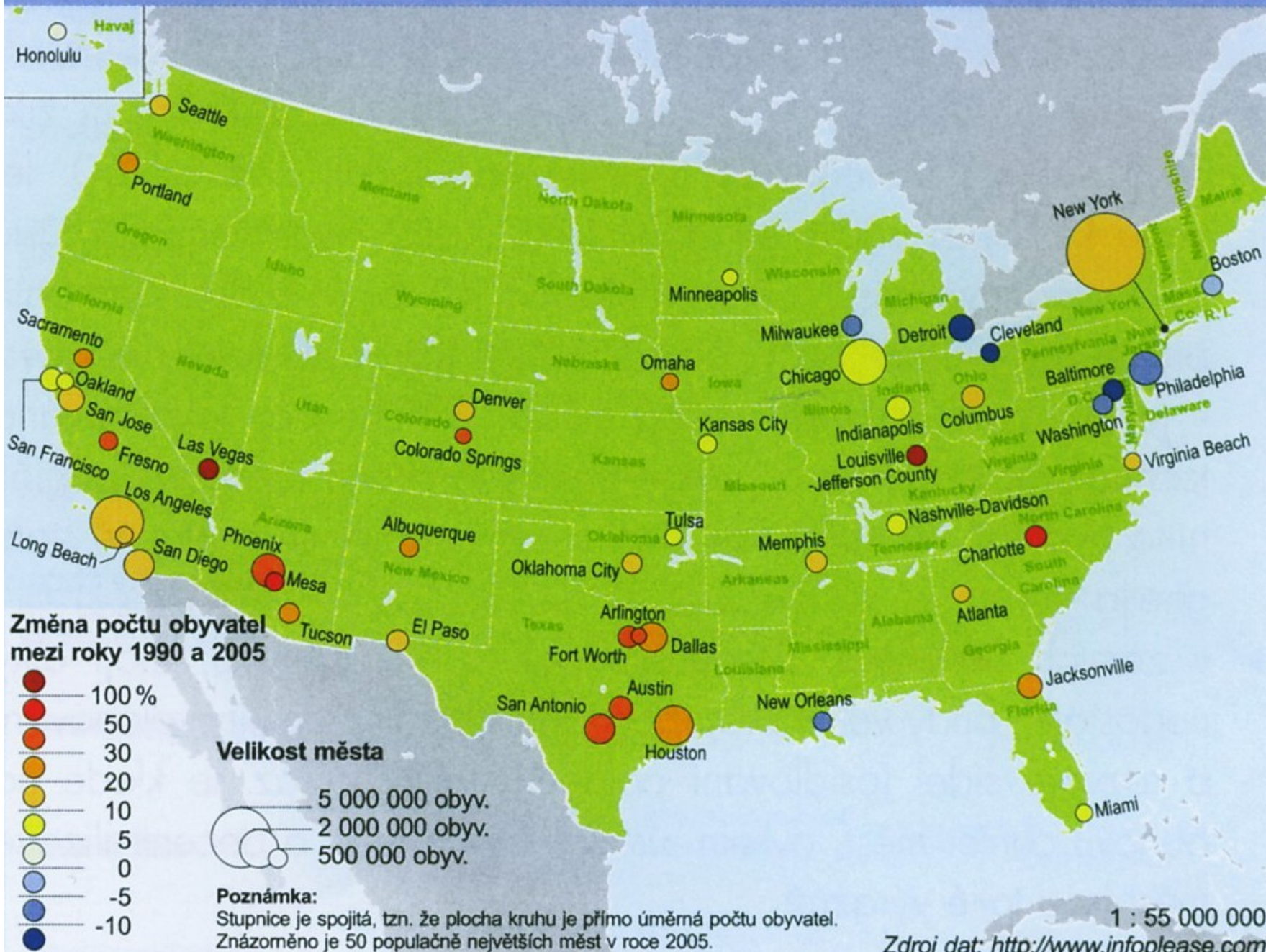
Severní Amerika

- Na rozdíl od Evropy téměř žádné vesnice s méně než 1000 obyv.
- Vyšší koncentrace na pobřeží a kolem jezer
- Venkov chápán rozdílně
  - vých. pobřeží – města kolem 10 000
  - centrální zeměděl. oblasti – samostatné farmy

- Největší populační rozvoj – Kalifornie, pouštní Nevada a Arizona
- Kanadská velkoměsta na rozdíl od USA stále rostou
- Charakter měst – jednotlivé funkční části dobře odděleny, administrativní centra, kolem obchodní čtvrti, městská doprava vede do obytných zón, průmyslové podniky mají svá místa, nezasahují do obytných částí, jsou jakoby skryté
- Národnostní diferenciaci – např. China town

VÝVOJ POČTU OBYVATEL V MĚSTECH USA

Latinská Amerika

- Výrazné jádrové oblasti – velké rozdíly jádry a okraji měst
- Hlavní – atlantské pobřeží – 60% obyv.
- Obecně – do 200 km od moře, vysoký podíl lidí nad 1000 m n.m.
- v rozvojovém světě je zde nejvyšší urbanizace
- Málo středně velkých měst

- Výrazná dominance hlavních měst
- Brazílie – snaha o dekoncentraci – osidlování Amazonie

Austrálie a Oceánie

- Pozdní nástup urbanizace
- Dnes - Austrálie 88%, Nový Zéland 86%
- Koncentrace na pobřeží, přes 60 % ob. v pěti největších australských městech
- **Sydney Melbourne Perth Brisbane Adelaide
Newcastle Canberra** (hl. město)
- "Málo středně velkých sídel
- „vesnická města“ – zázemí pro farmy
- Oceánie – nižší urbanizace, vždy dominuje jedno větší město

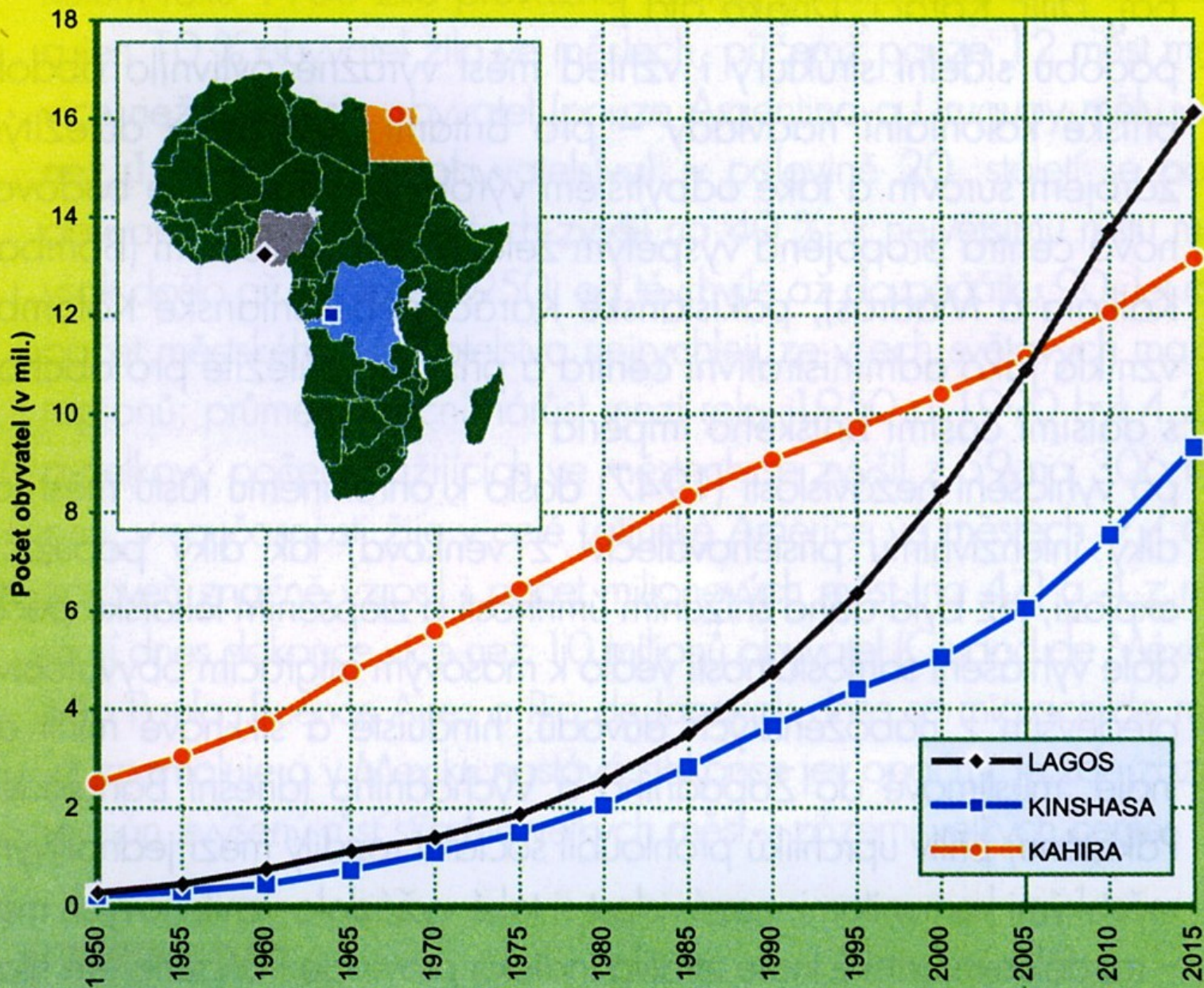
Afrika

- Více než jinde vliv přírodních podmínek
  - dostatek vody
- Země s jedním i více důležitými centry
- Hlavní oblasti koncentrace – delta Nilu, Jižní Afrika, Nigérie
- Obecně velmi nízká míra urbanizace
  - jako region méně než 40 %
- Naopak Gabon, Libye – 80 %
- Rwanda, Burundi, Uganda, Etiopie – 20 %

- Až 70 % městského obyvatelstva žije ve slumech (Nairobi)
- Maroko, Tunisko – bez slumů

POPULAČNÍ VÝVOJ VELKOMĚŠT AFRIKY (1950–2015)

Zdroj dat: <http://un.org>

odhad

Asie

- Nejvyšší stupeň urbanizace – vyspělé regiony, pouštní ropné státy
- Jako celek urbanizace nízká - 40%
- Prudký rozvoj měst a zvyšování počtu jejich obyvatel
- Polovina miliónových aglomerací světa

Jihozápadní Asie – urbanizace nejvyšší v Asii i na celém světě, kontrast nejstarších světových měst se supermoderními

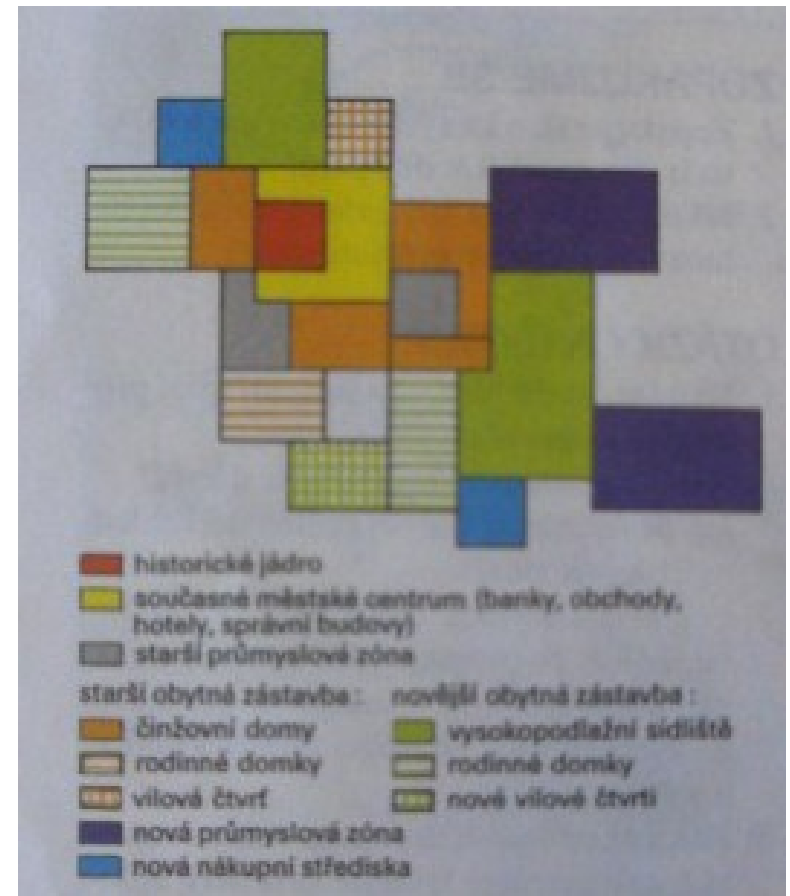
Jižní Asie – urbanizace 15 – 35 %, světové aglomerace – Kalkata, Bombaj, Dillí, vliv britského kolonialismu na podobu sídelní struktury

Jihovýchodní Asie – jedny z nejkosmopolitnějších měst na světě, dominance velkých přístavů, velké kontrasty, problémy s ovzduším, hygienou, chudinské čtvrti

Východní Asie – v Číně vliv komunistické moci, industrializace – růst urbanizace, kulturní revoluce – inteligence na venkov, po uvolnění situace opět růst urbanizace, Japonsko – megalopole, hustá zástavba, v některých oblastech Tokia až 20 000 ob./km² , dopravní problémy, poválečný hospodářský růst

Jižní Koreje – růst měst a vylidnění venkova

- Každé město má vlastní územní uspořádání.
- ***Vyspělé státy:***
  - historické jádro
  - současné městské centrum
  - průmyslové zóny
  - obytné zóny
  - zeleň a odpočinek
- ***Rozvojové státy:***
  - kontrasty bohatství a chudoby
  - špatné či chybějící územní plánování

Fota: struktura měst

Funkce města

- Většina měst plní zpravidla více funkcí.
- ***Některá mají převládající funkci:***
  - střediska státní správy (Washington, Canberra, Brasília)
  - průmyslová a obchodní (Porúří, Slezsko, hlavní města)
  - obytnou (Havířov)
  - rekreační (přímořská, horská, lázeňská, historická, zábavná)
  - univerzitní (Oxford, Uppsala aj.)
  - náboženská (Vatikán, Mekka, aj.)
  - dopravní (přístavy, letiště aj.)
- Rozsah služeb závisí na velikosti sídla a jeho střediskovém významu.
- Některá města překračují svým významem hranice státu (mezinárodní organizace – OSN, NATO, EU aj., veletržní, finanční a obchodní centra, hudební a filmové festivaly).

20 nejnavštěvovanějších měst světa

- 1. Londýn (Velká Británie) 18 815 185
- 2. Bangkok (Thajsko) 18 242 528
- 3. Paříž (Francie) 16 058 779
- 4. Dubaj (Spojené arabské emiráty) 14 256 000
- 5. Istanbul (Turecko) 12 555 087
- 6. New York (USA) 12 268 497
- 7. Singapur 11 875 491
- 8. Kuala Lumpur (Malajsie) 11 121 993
- 9. Soul (Jižní Korea) 10 346 654
- 10. Hongkong (Čína) 8 658 023
- 11. Tokio (Japonsko) 8 075 030
- 12. Barcelona (Španělsko) 7 634 238
- 13. Amsterdam (Nizozemsko) 7 439 449
- 14. Řím (Itálie) 7 407 055
- 15. Milán (Itálie) 7 171 150
- 16. Tchaj-pej (Tchaj-wan) 6 547 288
- 17. Šanghaj (Čína) 5 846 755
- 18. Vídeň (Rakousko) 5 814 415
- 19. Praha (Česká republika) 5 468 012
- 20. Los Angeles (USA) 5 198 723